

La oss være partiet som ser

Taler

Dagfinn Høybråten

Dato

4 mars 2011

Sted

Gardermoen

Omstendigheter

KrFs landsstyremøte

1 Da det gikk opp for landsstyrets medlemmer at denne talen EGENTLIG var lagt midt under herrestafetten - var det mange som tenkte kvikt og handlet raskt ... For å unngå kluss i vekslingen, ble talen naturligvis skjøvet på.

5 Og i motsetning til regjeringen så planlegger ikke KrF å drukne viktig politikk i eventuell gullrus...

Stafett er stafett - og noen ting er faktisk viktigere enn politiske taler.

10 Pave Johannes Paul II uttalte en gang at: "Av alle uviktige ting i verden er fotball den viktigste".

Og i Norge er det vel få uviktige ting som er så viktige som når det er stafett i et Ski-VM eller Vinter-OL - enten det er herrene eller damene som går!

15

Det skjønner til og med en partileder som på et møte i Rennebu en gang kom i skade for å skryte av at Vebjørn Rodal var en dyktig skiløper...

20

Jeg tror at en av grunnene til at stafettene engasjerer oss ekstra, er at det er et lagarbeid. Fire gutter eller jenter - med ulike styrker og ferdigheter - som sammen forsøker å vinne. Laget kan aldri klare seg med bare en stjerne - og det er aldri sterkere enn det svakeste leddet.

Slik har stafetter betydelig overføringsverdi til politisk arbeid:

25

Skal vi løfte oss til høstens kommunevalg - og lykkes i stortingsvalget om to år, er det et godt gammaldags lagarbeid som må til.

30 Alle må være med og bidra til at laget holder koken - og vi ikke kan ikke lene oss på én person og tro at han skal gjøre jobben alene. Når vi skal ha partilederveksling litt senere på våren, må Knut Arild vite at han har et helt parti i ryggen.

35 Og vi trenger et lag som er sammensatt av folk med ulike styrke. Ja, vi trenger de som best i klassisk og de som behersker friteknikk best... Vi trenger sliterne som gjør grovarbeidet og vi trenger de som kan knuse hvem som helst i en spurt - eller en debatt... Vi behøver en solid dose erfaring - men klarer oss heller ikke uten ungdommelig mot. Og på laget trenger vi både de som har støttet oss
40 trofast i alle år - og de støttespillerne som kan bringe nye perspektiver inn til vårt arbeid for et samfunn med menneskeverd i sentrum.

Dersom vi klarer å utnytte all den mangfoldige styrke som finnes i KrF-familien tror jeg KrF-laget kan være med å kjempe om valgseire både i 2011 og 2013.

45 Folkens, jeg tror KrF-laget har noe stort på gang! Partiet er klart for en ny start på landsmøtet om knappe to måneder.

For noen uker siden stiftet Norge bekjentskap med en usedvanlig sterk,
50 reflektert og talefør dame. En ung kvinne med tydelige meninger og med mot til å utfordre makteliten på dens egen hjemmebane. Et engasjert menneske som med stor verdighet - og under pressekorpsets årvåkne blikk - framførte sitt anliggende i møte med landets mest garvede politikere.

55 Ja, Jens Stoltenberg ble svar skyldig da den 28-årige Marte Wexelsen Goksøyr utfordret han til å svare på om statsministeren fortsatt stod på sitt løfte om ikke å innføre tidlig ultralyd og sjekke alle fostre for Downs syndrom.

Marte intervjuet Jens Stoltenberg i 2007, og da lovet statsministeren å ikke
60 forandre loven slik at det blir lettere å abortere fostre med Downs syndrom. Selvsagt ville hun konfrontere ham når han ser ut til å løpe fra løftet sitt. For KrF var det helt naturlig å hjelpe Marte til å få møte statsministeren.

Ikke alle satt pris på Martes besøk i Vandrehallen - og at hun fikk muligheten til
65 å vise sitt engasjement mot tidlig ultralyd. Reaksjonene lot ikke vente på seg:

På initiativ fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, ble Stortingets presidentskap ble satt i sving for å sette en stopper at maktens menn og kvinner i
70 framtida skulle bli utfordret på samme måten som statsministeren ble av Marte.

KrF fikk sitt pass grundig påskrevet. Vi hadde "utnyttet et sårbart menneske" ved å invitere Marte til Stortinget. Ord som "uverdig", "sirkus", "show" og
75 "hårreisende" ble trukket fram av dem som følte seg truffet av Martes betimelige spørsmål.

Ja, Arbeiderpartiets Marianne Aasen advarte i en radiodebatt mot hva som kunne bli det neste: Hva om statsrådene skulle måtte håndtere samer eller
80 pleietrengende eldre når de kom ut i vandrehallen...

Ingen har besvart disse fornærmelsene bedre enn Marte selv gjør i et innlegg i gårsdagens Aftenposten:

85 "At jeg var til stede i Stortingets vandrehall ble av noen politikere kalt «uverdig». Hvem er det i dette tilfelle som opptrer uverdig? Kan det være en sammenheng mellom tankegangen bak Arbeiderpartiets forslag om tidlig ultralyd til alle gravide for hovedsakelig å lete etter fostre med Downs syndrom, og påstanden om at jeg ikke passet inn i Stortingets vandrehall?

90 Ifølge Marianne Aasen (Ap) er det betenkelig at mennesker med Downs syndrom skal ha adgang til Vandrehallen. Det blir betegnet som uverdig, fordi disse menneskene da blir brukt i et politisk spill. Dessuten er alt mediestyret en for stor belastning for dem.

95 Til Marianne Aasen og andre som mener som deg: Jeg har Downs syndrom, og jeg ønsker å bli tatt alvorlig! Jeg har meninger og tanker som jeg anser som viktig at kommer frem i samfunnsdebatten. Denne saken angår meg særlig, i og med at dere med dette forslaget om tidlig ultralyd til alle gravide er i ferd med å utrydde
100 mennesker med Downs syndrom. Det ønsker ikke jeg.

Jeg er ikke blitt skjøvet eller geleidet frem av Kristelig Folkeparti som om jeg var «blind». Jeg «ser». Jeg har ikke latt meg bruke av politikere. Jeg hadde et personlig ønske om å stille statsminister Jens Stoltenberg spørsmål på bakgrunn
105 av hans tidligere løfte til meg om at denne Regjeringen ikke ville innføre

«danske tilstander» i Norge. Det måtte han svare på.

Mediestyret i Vandrehallen frydet meg. Jeg kom til orde, ble hørt av mange.

110 Belastningen og det tøffe er politikeres usanne og ulne svar.

Påstanden om at jeg ikke har noen egen vilje og at det er uverdigg og lite ønskelig at jeg opptrer på Stortinget, sier kanskje mest om dem som fremmer denne meningen, og de fordommene som finnes."

115

Kampen for tidlig ultralyd handler om å jakten på det perfekte.

En slik praksis skaper ikke er et samfunn der det er plass til alle. Det vil være et signal om at mennesker med Downs syndrom ikke er ønsket av storsamfunnet og at deres liv ikke fullverdige.

120

Det er et gigantisk paradoks at partiet som foreslår dette har slagordet "Alle skal med".

125 KrF er ikke imot tidlig ultralyd der det er medisinsk faglig grunnlag for det. Kvinner som har en stor uro for at noe er galt, skal selvsagt få tilbud om ultralyd. Men vi er imot å bruke samfunnets ressurser på en systematisk screening.

130 Jeg tror Martes møte med statsministeren har gjort noe med debatten om tidlig ultralyd. Nå diskuteres faren for et sorteringssamfunn i avisspalter og rundt lunsjbordene. Nesten tre og et halvt tusen har posta Harald Stanghelles glitrende kommentar "Redselen for Marte" på Facebook.

135 Marte bidro til å synliggjøre konsekvensene av forslaget om tidlig ultralyd. Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet likte selvsagt ikke at deres politikk ble avkledd på denne måte. Men politikk som ikke tåler møtet med dem det gjelder, bør heller ikke gjennomføres.

140 Dersom vi ikke våger å ta debatten ut av politikkens glassklokke og se menneskene bak proposisjoner og partiprogrammer - da har vi som politikere sviktet vårt viktigste oppdrag: Å tjene de menneskene som har satt oss til å lede.

Jeg er stolt av at KrF inviterte Marte til Stortinget. Kritikken fra Marianne

Aasen og hennes meningsfeller tar jeg med knusende ro. Mitt mål har aldri vært å bli populær i Stortingets presidentskap.

150 Mitt mål er at KrF skal være partiet som løfter fram dem som ikke så ofte blir lyttet til. Som gir en mikrofon til de som ikke roper høyest - og viser fram de som ikke vanligvis synes i et bråkete mediebilde.

KrF skal være partiet som ser.

155 For det er mange som trenger å bli sett. Marianne Aasen advarte mot pleietrengende eldre i Stortingets vandrehall - og det er kanskje en grunn til det...

160 For helseministeren kunne hatt godt av å møte en av de mange som venter på en sykehjemsplass.

Når helseministeren sier at de som trenger sykehjemsplass, ikke skal ha rett til en plass, så er det soleklart brudd med avtalen om verdighetsgarantien, som KrF har kjempet fram.

165 Tusenvis av eldre og pårørende opplever stor fortvilelse over at sykehjemsplassen ikke står klar når man trenger den som mest. Det rokker ved hele ideen bak velferdsstaten: At fellesskapet bidrar når man ikke lenger klarer seg selv.

170 For enkelte blir ventetiden fatal. Kommunalt ansatte opplever seg mellom barken og veden. De tvinges til å si nei til plass når det er åpenbart faglig og menneskelig riktig. Lojale eldre overtales til å trekke sin søknad om sykehjemsplass. Da mister de klageretten og ventelistene blir kortere. Sist uke
175 leste vi om ekteparet Hedemann som etter 63 år sammen blir skilt fra hverandre av Oslo kommunes bestillerkontor enda de begge trenger omsorgstjenester. Sist gang dette ekteparet ble skilt fra hverandre var under krigen. - Det er jo umenneskelig, sa damen på bestillerkontoret. Ja, slik oppleves det av de ansatte selv. De er satt til å forvalte et system som ikke ser det enkelte menneske. Slik
180 kan vi bare ikke ha det.

Derfor fikk vi verdighetsgarantien som gir kommunene plikt til å sørge for et botilbud tilpasset den enkeltes behov og den enkelte en rett til å leve et mest

185 mulig normalt liv. Brytes den skal man kunne klage. Laila Dāvøy har foreslått en egen telefonlinje hvor eldre og pårørende kan ringe og få hjelp dersom verdighetsgarantien ikke følges opp. Det handler om gi folk en mulighet til å rope ut når storsamfunnet svikter.

190 Eldreomsorgen trenger kontinuerlig oppmerksomhet- ikke bare når det nærmer seg valg. Vi har og står overfor store utfordringer dersom vi skal sikre alle eldre en verdig eldreomsorg.

KrF blir nok oppfattet som ei urokråke i regjeringskvartalet. Teller man opp
195 initiativene KrF har tatt de siste fem årene for å sikre eldres rettigheter, blir lista lang. Vi har stått på hver eneste dag for å bedre kvaliteten i omsorgen som blir tilbudt landenes eldre.

Det blir ikke førstesidestoff av alt vi gjør for eldreomsorgen - men det er da
200 heller ikke hovedmotivasjonen vår. For KrF må det alltid være å sikre livskvalitet og verdighet for en gruppe mennesker som trenger ekstra omsorg fra samfunnet.

Og selv om noen har forkjærlighet for distinksjoner og liker å smykke seg med
205 tittelen "eldregeneral"... - er det liten tvil om hvem som hver eneste dag - ikke bare når det er valgkamp - har vært de eldres fremste talsperson i Stortinget: Det er vår egen Laila Dāvøy.

Regjeringen er ikke de eneste som sliter med troverdigheten på eldreomsorg. De
210 siste ukene har vi også vært vitne til at høyresidas utstillingsvindu for privatisert omsorg har blitt knust. Dyrkingen av anbud og marked som virkemidler for å sikre eldre omsorg har fått en alvorlig knekk - akkurat som KrF har advart mot.

I 2009 åpnet Høyres leder valgkampen på Ammerudlunden sykehjem. Samme
215 år brukte Fremskrittspartiets byråd det samme sykehjemmet som et stjerneeksempel på at konkurranseutsetting fungerer.

Nå vet vi sannheten bak den kostnadseffektive driften: Ulovlige turnuser.
Doble vakter. 84 timers uke uten overtidsbetaling. Ulovligheter og
220 uforsvarligheter.

For høyresida har anbud og konkurranseutsetting blitt et mål i seg selv. Ideologi

har blitt viktigere enn hensynet til ansatte, brukere og pårørende.

225

Derfor tviholder Høyre og Fremskrittspartiet på sin utstillingsmodell.

KrF krever en kritisk gjennomgang av hele anbudsregimet i helse og omsorg.

Dagens rotterace truer ikke bare et anstendig arbeidsliv, men kvaliteten og

230

tilliten til omsorgstjenestene. Vi er ikke imot anbud. Men vi er imot anbudsordninger innenfor helse og omsorg som ensidig vektlegger pris. Som ikke er tilstrekkelig opptatt av kvaliteten på tjenestene. Og som totalt overser kvaliteten som ideell virksomhet i seg selv representerer.

235

Jeg ser at statsministeren forsøker å slå politisk mynt på Oslo-saken. Men han trenger ikke gå lenger enn til sine egne statlige helseforetak og deres behandling av ideell sektor for å finne den samme blinde tro på pris - uten tanke for den samfunnskvalitet som mangfoldet av ideelle institusjoner i helse- og omsorgssektoren representerer. Nå faller disse institusjonene som dominobrikker for helseforetakenes anbudskjør. Derfor er det all grunn til å be statsministeren feie for egen dør.

240

Høyre- og venstresiden er i ferd med å gjøre eldreomsorgen til en slagmark for ideologi i stedet for et verksted for å utvikle gode omsorgsløsninger med mennesket i sentrum.

245

Nettopp derfor behøver vi KrF. Vi har viljen til å prioritere eldreomsorgen - og vi lar oss ikke hemme av ideologiske hang ups.

250

Jo flere gule seter det blir i kommunestyrene etter høstens valg - jo større fokus blir det på kvalitet og kapasitet i eldreomsorgen. Det er det verdt å gå ut og drive valgkamp for!

Er det noen her som husker min landsmøtetale fra 2005?

255

I den hadde jeg et mantra - en variant av Martin Kolbergs berømte "Fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen!"

Vårt budskap skulle være: "Barna, barna, barna!"

260

I hele min partilederperiode har jeg forsøkt å sette hensynet til barna først. Noen

ganger har det vært nødvendig å sette barnas interesser før de voksnes behov.

265 Det er ikke alltid like populært. Vi har alle merket det på kroppen i debatter om barnas rett til å kjenne sitt biologiske opphav og surrogatmor-problematikken.

Nå tror jeg tida er moden for at KrF igjen bretter opp ermer og taler barnas sak.

270 Vi trenger en mer solidarisk alkoholpolitikk, som i større grad vektlegger barnas rett til trygghet enn voksnes behov for frihet.

Ja, for hvorfor er det sånn at 100 voksne som krever å få ha drinken sin i fred til klokken tre om natta, kan få regjeringen til å endre politikk over natta - mens
275 100 000 barn som merker voksnes alkoholbruk på kroppen nesten aldri blir sett, langt mindre hørt?

De som ønsker en mer liberal alkoholpolitikk er på fremmarsj:

280 Fremskrittspartiet vil ha friest flyt av alkohol døgnet rundt - det er ingen nyhet.

At de åpnes kraners politikk vil gi mer vold og kriminalitet, bekymrer ikke lov- og ordenpartiet nevneverdig. Politiets entydige råd om å begrense salgs- og skjenketidene overses glatt.

285

Også Høyre har tradisjonelt stått for en liberal alkoholpolitikk. Da programkomiteen i Oslo Høyre foreslo fri skjenking døgnet rundt - jeg kalte det galskap i min tale på konferansen i januar. De mest ekstreme ble stoppet. Men partiet går like fullt til valg på å øke tilgjengeligheten på alkohol kraftig.

290

Senterpartiet vil åpne for fritt gårdssalg av alkohol. Blir forslaget vedtatt, svekkes begrunnelsen for å opprettholde Vinmonopolet - som er et svært viktig alkoholpolitisk verktøy og en av hovedgrunnene til at alkoholforbruket i Norge er lavere enn resten av Europa. Landbruksminister Lars Peder Brekk gir EU nye
295 argumenter for å si at Vinmonopolet er i strid med EØS-avtalen.

Ja, selv Knut Storberget, som i mange år har arbeidet for å redusere alkoholforbruket, ga etter for presset da motstanden mot kutte skjenketidene på utstedene ble for stor.

300

Arbeiderpartiet feiga rett og slett ut. I frykt for å miste stemmer til Høyre og Fremskrittspartiet - forlot de sin egen politikk, som i dette tilfellet var godt begrunnet. Erfaringene viser at kortere skjenketid gir mindre fyll, vold og kriminalitet.

Alkoholbruk er forbundet med et bredt spekter av både helsemessige skader og sosiale problemer hvorav mange også rammer andre enn de som drikker. Barn som bor sammen med voksne som drikker for mye, er særlig utsatt.

Hvordan kan vi redusere skadevirkningene av alkoholbruk? Og hvordan reduserer vi det totale forbruket?

Den gode nyheten er at vi faktisk kan oppnå resultater dersom vi bygger på forskning og kunnskap. Mulighetene er bedre enn noen gang for å utforme en alkoholpolitikk som best mulig tjener allmennhetens interesser. Likevel er det, ifølge forskerne selv, altfor sjelden at forskningsbasert kunnskap ligger til grunn for tiltak for å begrense alkoholrelaterte problemer. I mange tilfeller iverksettes strategier og tiltak som forskningen har vist at ikke har effekt, eller som ikke er evaluert. Etter min mening har befolkningen rett til å forvente en kunnskapsbasert utforming av alkoholpolitikken

Den dårlige nyheten er at vi må være villige til å ta upopulære grep. Vi vet det er en sterk sammenheng mellom bruk av alkoholpolitiske virkemidler og restriktivitet på den ene siden, og alkoholforbruk på den andre. Forskningen kan egentlig sammenfattes i følgende: De tiltak som virker er upopulære, mens de tiltak som ikke virker er populære. Der det er strengest alkoholpolitikk, er forbruket lavest.

I juni 2006 la EU-kommisjonen fram den mest omfattende rapporten som er laget om alkoholforbruk og alkoholskader i Europa. Det som virker er, ifølge rapporten en ansvarlig alkoholpolitikk som regulerer pris og tilgjengelighet. Rapporten slår fast at dersom alkoholprisene ble ti prosent dyrere, kunne 9 000 liv vært spart årlig.

Vi vet at avgiftspolitikken er viktig, vi har blant annet erfaringer fra Finland som underbygger det både WHO og et samstemmig internasjonalt forskningsmiljø lenge har hevdet: Pris og tilgjengelighet er de to faktorene som i størst grad virker dempende på forbruket og dermed også på skadeomfanget.

Det er betydelig støtte i forskningen for at alkoholavgifter og restriksjoner som begrenser salgs- og skjenketidene og antallet salgs- og skjenkesteder, er effektive tiltak. Håndhevelse av minstealder for kjøp av alkohol er også effektivt.

345

Mange tiltak mot promillekjøring er også effektive, særlig når sannsynligheten for pågrep øker.

350

Det er sannsynlig at et totalforbud mot all slags markedsføring vil kunne ha en virkning på alkoholkonsumet blant unge mennesker.

Når vi har så gode kunnskaper om hvilke alkoholpolitiske virkemidler som virker og hvilke som ikke virker, kan man spørre seg hvorfor ikke et samlet politisk miljø stiller opp om å gjøre det som virker?

355

Jeg tror det koker ned til at det politiske miljø ikke har mot til å velge side - for de avhengige og for de som berøres av for høyt alkoholbruk hos sine nærmeste.

360

Skal vi redusere skadevirkningene av alkohol i samfunnet må vi våge å ta initiativ for å forandre. Om noen skulle ha motet til å gjøre dette sammen - tror jeg det kunne vært Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti. De bevegelsene som Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti er runnet av - har det til felles at de begge var brennende opptatt av å redusere alkoholbrukens negative effekt på enkeltmennesker, familier og samfunn.

365

Jeg vil derfor gjerne invitere Arbeiderpartiet - men justisminister Knut Storberget i spissen - til en dugnad for en mer solidarisk alkoholpolitikk. Som ivaretar både de voksnes frihet og de sårbare gruppens trygghet. Som baserer seg på fakta og lytter til de erfaringene som fagfolk politiet kommer med.

370

Den tidligere statsministeren i Sverige Olof Palme at: "Politikk er å ville". Om vi vil, så kan vi få det til. Det er mulig å gjøre en forskjell nasjonalt og internasjonalt. Politikk er å se og så å velge side. Det finnes ingen nøytralitet i møte med misbruk, fattigdom, vold og nød. Likegyldighet er å vende ryggen til de det gjelder.

375

Norge trenger politikere som klart og tydelig velger side for de som lider på grunn av rusmisbruk. Kall det solidaritet. Kall det nestekjærlighet. Det handler

380 om å se mennesker.

KrF er et kristendemokratisk sentrumsparti.

385 Vi er overbevist om at de kristendemokratiske verdiene er umistelige. Nettopp de evner å forene tre bæresøylar som alle trengs for å bygge et varmere samfunn: Individuell frihet. Ansvar for hverandre. Og respekt for menneskeverdet.

KrF er et sentrumsparti fordi vi - mer enn de sanne liberalistene - vil satse på fellesskapsløsningene. En godt utbygd velferdsstat skal være en bærebjelke i
390 samfunnsfellesskapet. Men staten skal ikke utarme andre fellesskap. Derfor vil vi - mer enn de sanne sosialistene - la andre byggende fellesskap få rom og ansvar. Ikke minst gjelder det familien, frivilligheten og de verdiskapende bedrifter. Slike fellesskap er umistelige arnesteder for personlig modning og ansvar, omsorg, opplevelser og verdiskapning. KrF vil bidra til og være med på å utgjøre
395 en tredje vei, mellom Jens og Jensen, mellom sosialisme og liberalisme, mellom statstro og fellesskapsforakt, mellom kollektivism og individualisme.

Jeg vil i dag invitere våre venner i Senterpartiet og Venstre med på en felles offensiv. Sammen må vi i KrF, Venstre og Senterpartiet bidra til å bekjempe
400 toblokkstenkningen som er i ferd med å spre seg. Det må vi gjøre ved å spre bevissthet rundt hva sentrum er, ved å snakke om sentrum, ved å vise hvorfor sentrum i norsk politikk er viktig. For hvis ikke vi gjør det, er det heller ingen andre som vil gjøre det. Sammen må vi ta ansvar og fylle rommet i sentrum. Norge trenger en tydelig stemme for sentrumsverdier som familie, frivillighet,
405 lokalt næringsliv og levende lokalsamfunn over hele landet.

Sentrum i norsk politikk er i dag under press fra blokker som ønsker å definere oss inn. Og vi er under press på grunn av mangel på bevissthet og kunnskap om sentrum: Det er veldig tydelig at mange ikke er bevisst på sentrums særpreg, at
410 det er et verdifellesskap og et grunnleggende samfunnssyn her som lever uavhengig av regjeringskonstellasjoner. Vi ser stadig at sentrumsposisjonen oppfattes som vegring mot å velge side, mens forståelsen for at sentrum er en selvstendig politisk posisjon mangler.

415 Sentrum handler delvis om den beste middelvei på den økonomisk venstre-høyre aksene. Og dette er ingen lunkne mellomposisjon eller vegring mot å velge side. Nei, vi tar det beste fra høyresiden og det beste fra venstresiden, men legger

420 bort de svake sidene ved det rent røde og det rent blå. Den gylne middelvei. Ikke mer statlig overstyring, men heller ikke mer blind tro på markedstenkning, privatisering og skattelette. La fornuften styre. La engasjementet for de svakeste i samfunnet bestemme.

425 Men sentrum handler også om saker der vi befinner oss ytterst på aksene. Vi har felles tankegods med rot i motkulturene, vi tar utgangspunkt i de små fellesskap. Sentrumsverdiene innebærer gode rammevilkår for frivilligheten, for ideell sektor og dugnadsånden. Sentrum betyr engasjement for fattigdomsbekjempelse, for trygg oppvekst for alle barn, for levende bygder og næringsliv, for å ta vare på naturen og miljøet, for å se de eldre som ressurs og ta
430 vare på dem som trenger det.

Jeg inviterer og utfordrer våre sentrumsvenner til felles kamp. Og det som er flott, er at det går an å pleie sentrumsfellesskapet, de felles verdiene, felles interesser og felles samfunnssyn på tross av dagens regjeringskonstellasjon og på
435 tross av situasjonen på meningsmålingene.

Ja, det er nettopp situasjonen på meningsmålingene som skaper det sterke behovet for å reise sentrum:

440 Jeg tror det er helt avgjørende for alle tre partier at vi pleier sentrumsfellesskapet. Vi er alle avhengige av et levende sentrum.

KrF ønsker et varmere samfunn. Vi tror verken rødgrønt eller helblått styre er veien å gå. KrF ønsker ikke et todelt samfunn der vi må velge mellom rødt og
445 blått. KrF vil arbeide for et alternativ for alle oss som ikke er fornøyd med dagens regjering og som heller ikke ønsker blått styre. Tilsvarende må vi tenke i lokalpolitikken. For at ikke toblokkstenkningen skal feste seg, er det helt avgjørende at vi i KrF, V og Sp er bevisst og fortsatt ser etter samarbeidsløsninger i sentrum først, slik vi har pleid å gjøre i de aller fleste
450 sammenhenger.

Politikk er å ville...

455 Noen ganger ikke vilje nok. Mange av dere husker sikkert Senterpartiets løfte om å flytte 6000 arbeidsplasser fra Oslo til Distrikts-Norge. Ja, det skulle bli andre boller i distriktspolitikken bare en rødgrønn regjering kom på plass.

460 For et par uker siden kom dommen: Bare 85 statlige arbeidsplasser er flyttet ut fra Oslo de siste årene.

Statistisk Sentralbyrå har vist at sentraliseringen har skutt fart mer enn noensinne under denne regjeringen.

465 Dette forteller at Senterpartiet har mislykkes i distriktspolitikken. Men det fortsatt ikke for sent å gjøre noe for å sikre bosetting over hele landet.

470 KrF utfordrer kommunal- og regionalminister Liv Signe Navarsete til å komme med en stortingsmelding om utflytting av statlige arbeidsplasser. Flytting av høykompetansesarbeidsplasser til distriktene handler om å regional utvikling og vil skape grobunn for ytterligere vekst i form av kompetansemiljøer og nye arbeidsplasser. Ikke minst er det viktig for å sikre at høyt utdannede kvinner kan ta hele landet i bruk!

475 Sps parlamentariske leder, Trygve Magnus Slagsvold Vedum, har vært ute og støttet lokale befruktningsplaner for å få fart på befolkningsveksten i distriktene. Her er vi helt på linje. KrFs familiepolitikk gjør det dessuten både mulig og attraktivt å få flere barn!

480 Men dette er selvsagt ikke nok. Folk i distriktene trenger noe å leve av. Flere arbeidsplasser og økt verdiskaping er nøkkelen til levedyktige lokalsamfunn i hele landet.

Og arbeidsplassene kan gjerne være grønne og bidra til å redde verden...

485 Klimaendringene truer alle menneskers livskvalitet og livsgrunnlag. Et flertall på Stortinget har understreket at "de menneskeskapte klimaendringene er den største utfordringen menneskeheten står overfor".

490 Dessverre ser det ikke ut som Jens Stoltenberg og hans kamerater ikke er grepet av panikk. Til å stå overfor en så stor utfordring - er regjeringen merkelig tafatt... I disse dager skal man vel i slike situasjoner kunne skylde på dårlige ski; Jeg må vel si at jeg for egen del aldri har opplevd kombinasjonen av rødt og grønt vellykket. Kunne jeg driste meg til å foreslå en anelse gult?

495

Heldigvis står vi ikke uten løsninger i møte med disse utfordringene. Og fornybar energi er et hovedsvar. Men i energi- og klimapolitikken har regjeringen levert et større antall nye energiministre enn antallet store saker. I dag har vi fått enda en.

Statsministeren skal likevel ha æren for en ting: Han og hans regjering har klart å gi begrepet månelanding en helt ny betydning i det norske språket. Med regjeringskvartalet som utskytningsrampe skytes alle vanskelige saker ut i tid. Ingen vet helt om de lander, men vi vet ganske sikkert at det hvis de lander trengs en politisk redningsaksjon. Det gjelder rensing av Kårstø, rensing av Mongstad, petroleumsmelding, oljeaktivitet i nord eller monsternaster og sist men ikke minst satsingen på ny fornybar energi. Etter alle disse nederlagene trengs det vel en politisk redningsaksjon til: Et SV ribbet for miljøpolitisk troverdighet bør forlate taburettene hvis de skal ha tro på et liv etter denne regjeringen.

Men la meg si noe konstruktivt om hva KrF forventer av en ny energiminister:

På verdensbasis stammer nesten 70 prosent av klimagassutslippene fra bruk av fossile energikilder. Selv i vannkraftnasjonen Norge er over 50 prosent av energibruken fossil.

Dette viser med tydelighet at det nødvendig å redusere og konvertere bruken av fossil energi dersom verden skal unngå farlige klimaendringer.

Norge har noen av Europas beste forutsetninger for å øke bruken og produksjonen av fornybar energi:

- Vannkraften har allerede gitt oss tilgang på store mengder billig og ren kraft - og det finnes fortsatt et potensial for å øke produksjonen av vannkraft, blant annet gjennom opprusting av eksisterende anlegg og utbygging av småkraft.

- Vindkraftressursene våre er blant de beste i Europa, både til lands og til havs. Vi kan har rikelig tilgang på biomasse og kan på den måten enkelt konvertere fossil energi i transportsektoren, varmesektoren og industrien ved hjelp av fornybar bioenergi.

- Og i våre havområder ligger det et enormt energipotensial som kan utnyttes

gjennom salt-, bølge- og tidevannskraft.

540 Det internasjonale energibyrået IEA sier at "verden trenger en energirevolusjon".
Forsterket satsing på fornybar energiproduksjon må være et av Norges
hovedbidrag i klimakampen.

Dette krever at politikerne er villige til å ta i bruk virkemidler for å sikre
overgangen fra et fossilt til et fornybart samfunn.

545 Ordningen med grønne sertifikater, som forhåpentligvis kommer på plass fra
2012, er et viktig skritt på veien. Regjeringen brukte unødvendig lang tid på å få
ordningen på plass.

550 Det var KrFs olje- og energiminister Einar Steensnæs - som for øvrig i disse dager
leder KrFs energiutvalg - som foreslo grønne sertifikater under Bondevik II-
regjeringen.

555 Stoltenberg-regjeringen syns først ikke grønne sertifikater var noen super idé -
og lovet å komme opp med en bedre ordning. Det klarte de ikke - og etter press
fra blant andre KrF i Stortinget - tok den opp forhandlingene med Sverige.

560 Den virkelig gode nyheten er at en satsing på fornybar energi også vil gi
verdiskaping, industrivekst og grønne arbeidsplasser, ikke minst i deler av landet
der en slik utvikling er sårt tiltrengt. Satsing på fornybar energi er også god
distriktspolitikk!

565 Det gjelder det å ikke nøle, men å griper sjansen og utnytter de fortrinnene og
den kompetansen Norge allerede har når det gjelder energi. Da kan ren og
klimavennlig energi bli Norges neste industrieventyr og gi oss et nytt
næringsgrunnlag når olje- og gasseventyret går mot slutten.

570 De landene som har vært tidlig ute med å satse på fornybar energi, har opplevd
store, positive ringvirkninger av dette. Vindmølleindustrien i Danmark
eksporterte i 2009 for nesten 42 milliarder dansker kroner og sysselsatte 24 700
personer.

Hvilke muligheter må ikke vindkraften gi Norge, som har langt bedre
vindforhold enn vårt naboland i sør?

Norge kan få en enda større og sterkere grønn leverandørindustri, basert på den kompetansen vi besitter innen vannkraft, sjøfart og petroleumsvirksomhet.

De nærmeste årene skal det i Europa kjempes om kontrakter for 1 000 milliarder kroner innen fornybar energi. Her må norske bedrifter delta og være konkurransedyktige.

Norge bør også øke sin kraftproduksjon og eksportere ren energi til Europa. I mange tiår har vi forsynt verden med fossil energi. Gjennom eksport av kraft, kan vi nabolandene være mulighet til å erstatte fossile energikilder med fornybar energi.

Norge kan fungere som "Europas batteri" ved å sikre land som Tyskland, Nederland, Danmark og Storbritannia ren kraft når deres vindparker ikke produserer nok. Slik kan disse landene unngå å sette inn gass- eller kullkraft når vindmøllene står.

I debatten om olje- og gassvirksomhet i Nord-Norge, er det påfallende hvor lite fokus som rettes mot de enorme mulighetene denne landsdelen har til å utvikle en næring basert på fornybare energikilder. 70 prosent av Norges vindkraftpotensial finnes i Finnmark. Og det er flere spennende prosjekter innen bølge- og tidevannskraft på gang i Nord.

Skal vi få dette til, trenger vi mer enn grønne sertifikater. Vi trenger også bedre støtteordninger for utvikling og innføring av umodne fornybarteknologier.

Regjeringens "satsing" på miljøteknologi er et fond på 500 millioner fordelt over de kommende årene. Det er småpenger. Bare Statoils testvindmølle utenfor Karmøy - Hywind - kostet 400 millioner kroner.

Vi trenger et løft i bevilgningene til forskning på og utvikling av miljøteknologi!

Og vi trenger et støttereime som sikrer at ikke den umodne tekologien bare blir tatt i bruk utenfor Norges grenser. Hvor skal det være sånn at Statoil utvikle teknologien i Norge - men flytte den til Storbritannia når den skal kommersialiseres?

615 "Steinalderen tok ikke slutt på grunn av mangelen på stein, oljealderen trenger ikke å vare til olja tar slutt", heter det i et litt forslitt munnhell.

Norge har mulighet til å være en energinasjon, også når fossile energikilder gradvis erstattes av andre kilder. Vi trenger en fornybarrevolusjon for å løse
620 klimautfordringene.

Og hvis vi ikke nøler, kan en omfattende satsing også bli ordentlig god butikk.

Nå er dessverre ikke den rødgrønne regjeringen kjent for å ha det travelt i
625 klimapolitikken. Denne uka ble det kjent at statsministerens prestisjeprosjekt, "månelandingen" på Mongstad er utsatt i ytterligere to år. I en sak som regjeringen tidligere har møtt mistillit fra halve Stortinget på, prøver regjeringen attpåtil å kjøpe seg fred med miljøbevegelsen ved å invitere dem til privat briefing hjemme hos statsråden før Stortinget får vite noe som helst.

630 Heldigvis lot de seg ikke målbinde. Miljøbevegelsen frykter - med rette - at det CO2-fangstanlegget på Mongstad ikke blir noe av - dersom det blir flere utsettelse.

635 Hele prosessen rundt Mongstad har vært usedvanlig klønete håndtert fra regjeringens side. Ja, må være et av de største politiske mageplaskene i moderne tid!

Flere utsettelse holder ikke. En aktuell løsning nå kan være å trekke tilbake
640 utslippstillatelsen.

Skal vi nå målene i klimaforliket, kan vi ikke ha et urensset gasskraftverk stående og putre på Mongstad i ti år framover.

645 Se, tenke, handle... Slik het det i KrFUs slagord for noen år tilbake.

Se, tenke, handle... Det er KrF på sitt beste.

Vi er partiet som ser. Ser utfordringene. Vi legger merke til de som ikke er så
650 synlige i mediebildet. Vi hører de som ikke roper høyest. Enten det er folk Arbeiderpartiets folk helst vil holde unna Vandrehallen eller sårbare barn som

glemmes i en populistisk alkoholdebatt.

655 Vi er partiet som har tenker ut gode politiske løsninger. Jeg er utrolig stolt over hva den stortingsgruppe på 10 kvinner og menn klarer å utrette. Alltid klare med forslag for å bedre folks hverdag - enten det er sårbare barn, ideell virksomhet eller selvstendig næringsdrivende.

660 Og jeg vet at slik er det utover hele KrF-Norge: Jeg slutter aldri å bli imponert over lokale KrF-politikere når jeg reiser rundt som partileder. Det gir optimisme for valgkampen!

665 Vi er partiet som tør å handle. Vi har viljen til å gjennomføre den politikken vi tror på - selv om den er kontroversiell. Ingen kan beskyldes røykelovens far for noe annet... Og vi søker alltid konstruktivt samarbeid med andre for å få realisert mest mulig av vår politikk. Derfor har vært med å prege norsk politikk gjennom brede forlik de siste årene.

670 "Vi vandrer alle i mørket. Noen fordi de ikke ser med øynene, noen fordi de ikke ser med tankene. De fleste av oss fordi vi ikke ser hverandre".

675 Ordene tilhører Erling Stordahl - en populær musiker og en sosialpolitisk plogspiss som ble blind som 13-åring. Jeg møtte hans varme utstråling da jeg var en guttunge og senere som politiker. Han så meg.

Kjære KrF-venner, la oss være partiet som ser.

Kilde

680 www.krf.no

Emner

KrF, Landsstyremøte, Partipolitikk

URI

685 <https://www.virksommeord.no/tale/la-oss-vaere-partiet-som-ser>

690